

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **M. M.**, zastoupeného JUDr. Jaroslavem Sýkorou, advokátem, se sídlem Zahradnická 74, Příbram, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 5. 2010, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 7. 7. 2014, č. j. 43 Ad 45/2010 - 184, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 7. 7. 2014, č. j. 43 Ad 45/2010 - 184, **s e p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalovaná (dále „stěžovatelka“) brojila proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 7. 7. 2014, č. j. 43 Ad 45/2010 - 184 (dále jen „napadený rozsudek“), jímž krajský soud zrušil rozhodnutí stěžovatelky č. I ze dne 10. 5. 2010, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“) jakož i prvoinstanční rozhodnutí žalované č. I ze dne 11. 2. 2010, č. j. X (dále „prvostupňové rozhodnutí“), a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Žalovaná prvostupňovým rozhodnutím rozhodla podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. o odnětí starobního důchodu od 6. 12. 2009, z důvodu, že žalobce nedosáhl potřebného důchodového věku, a proto nebyly splněny podmínky nároku na starobní důchod. Žalovaná toto rozhodnutí odůvodnila tak, že nárok na starobní důchod má pojištěnec, který odpracoval aspoň 10 let v zaměstnání při těžbě, průzkumu a zpracování uranové rudy, které bylo zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let. Žalobce v I. pracovní kategorii získal pouze 7 let a 56 dnů. Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky proti prvostupňovému rozhodnutí a toto potvrdila.

Krajský soud v napadeném rozsudku odkázal na závěr znalce, podle kterého žalobce pracoval při všech činnostech v prostředí ionizujícího záření, a proto v době, kdy vykonával činnost bagristy, buldozeristy či řidiče technologického vozidla, měl být zařazen do I. důchodové kategorie. Krajský soud proto zrušil žalobou napadené rozhodnutí, jakož i prvoinstanční rozhodnutí, a zavázal žalovanou právním názorem, že žalobce měl být po celou dobu zaměstnání zařazen do I. důchodové kategorie.

V kasační stížnosti stěžovatelka mj. požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Svůj návrh odůvodnila tak, že zruší-li Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu,

jímž bylo rozhodnutí stěžovatelky zrušeno, dostane se věc do stadia nového posouzení žaloby. Krajský soud, který je vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, může rozhodnout opačně, což by mělo za následek, že původní zrušené rozhodnutí stěžovatelky obživne. Důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu by již ovšem nebylo zrušení rozhodnutí vydaného v mezidobí k realizaci původního rozsudku krajského soudu. Nastala by tak situace, kdy by vedle sebe existovala dvě opačná rozhodnutí v téže věci. Jde o nežádoucí výsledek, který je existujícími procesními instituty prakticky neřešitelný. V daném případě by rozhodnutí o původní žalobě ztratilo smysl, což by vedlo podle názoru stěžovatelky k naplnění pojmu „nepoměrně větší újmy“, jejíž vznik je jednou z podmínek přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), tento postup nebude ani v rozporu s veřejným zájmem. Stěžovatelka připomněla, že odkladný účinek kasační stížnosti byl ve stejné věci již dříve přiznán při podání předchozí kasační stížnosti, proto by bylo žádoucí opětovně jejímu požadavku vyhovět.

Žalobce se k návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku nevyjádřil.

Podle ustanovení § 107 zákona s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Přitom se přiměřeně použijí ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Podle § 73 odst. 3 s. ř. s. se přiznáním odkladného účinku pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.

Podmínky přiznání odkladného účinku kasační stížnosti již ve své judikatuře Nejvyšší správní soud několikrát vyložil. Obecně lze konstatovat, že Nejvyšší správní soud vnímá možnost přiznání odkladného účinku jako určitou výjimku z pravidla, že kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona a rozhodnutí krajského soudu napadená kasační stížností jsou tak v zásadě pravomocná a vykonatelná. Dále Nejvyšší správní soud judikoval, že není-li odkladný účinek dán ze zákona, je správní orgán poté, co bylo jeho rozhodnutí zrušeno krajským soudem, povinen pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost (viz blíže usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, přístupné na www.nssoud.cz). Z tohoto rozhodnutí rovněž vyplývá, že i správní orgán může navrhnout při podání kasační stížnosti, aby jí byl přiznán odkladný účinek, a to ze stejných důvodů jako žalobce (§ 73 odst. 2 a 4, § 107 s. ř. s.). Samotné podání kasační stížnosti, není-li ze zákona spojeno s odkladným účinkem či nebyl-li vysloven soudním rozhodnutím, nemá však na plnění povinností správním orgánem žádný vliv.

V témže usnesení však rozšířený senát Nejvyššího správního soudu poukázal i na možné negativní dopady, které mohou nastat v souvislosti s přezkumem rozsudku krajského soudu, jímž bylo zrušeno správní rozhodnutí, na základě kasační stížnosti podané žalovaným. Nejvyšší správní soud uvedl, že za situace, kdy by byl takový rozsudek krajského soudu zrušen, dostala by se věc do stadia nového posuzování žaloby krajským soudem. Ten, vázán právním názorem kasačního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), může rozhodnout o zákonnosti správního rozhodnutí opačně, načež původní (zrušené) správní rozhodnutí „obživne“, aniž by důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu bylo současné zrušení v mezidobí případně vydaného dalšího správního rozhodnutí. Vedle sebe tu tak mohou být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí o téže věci. Při odhlédnutí od situace, že i nové rozhodnutí krajského soudu může být napadeno kasační stížností, stejně tak jako nové správní rozhodnutí další žalobou, následně rozsudek krajského soudu také kasační stížností, jde jistě o výsledek nežádoucí a procesními

pokračování

instituty příslušných správních procesních předpisů obtížně řešitelný. Nejvyšší správní soud v citovaném usnesení připustil, že takový případ lze řešit přiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud ve svém usnesení ze dne 2. 5. 2013, č. j. 6 As 61/2013 - 20, dovodil, že zpravidla přiznává kasační stížnosti správního orgánu odkladný účinek tehdy, jestliže skutečně hrozí vznik stavu právní nejistoty - tedy vydání nového správního rozhodnutí s obsahově odlišným výrokem a následně „obživení“ rozhodnutí původního, zrušeného krajským či městským soudem. Tato situace nastává zejména v případě, kdy soud zruší správní rozhodnutí z důvodu chybného posouzení hmotně právní otázky a zaváže svým právním názorem správní orgán, aby v novém řízení rozhodl odlišně od rozhodnutí zrušeného. Pak by skutečně pozdější vyhovění kasační stížnosti zákonitě vedlo k existenci dvou odlišných správních rozhodnutí v téže věci.

Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že rozšířenému senátu byla usnesením ze dne 28. 8. 2014, č. j. 10 Ads 99/2014 - 44, předložena k rozhodnutí právní otázka, zda „I. Je dostatečným důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti žalovaného správního orgánu proti rozsudku krajského (městského) soudu, kterým bylo zrušeno správní rozhodnutí žalovaného, pouze potenciální možnost obživení zrušeného správního rozhodnutí žalovaného v důsledku zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu? II. Je při posuzování výše uvedené otázky relevantní, zda ke zrušení správního rozhodnutí došlo z důvodu chybného posouzení hmotně právní otázky či z procesních důvodů?“. Důvodem pro předložení věci rozšířenému senátu bylo zjištění, že ohledně aplikace citovaných ustanovení s. ř. s. existuje vzájemně rozporná judikatura Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud však neshledal, že by za daných okolností bylo vhodné řízení přerušit do doby rozhodnutí rozšířeného senátu. V posuzované věci, kdy krajský soud rozhodnutí žalované zrušil z hmotněprávních důvodů, zdejší soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatelky jsou naplněny. Nejvyšší správní soud navíc již jednou v posuzované věci o jedné kasační stížnosti rozhodoval, přičemž i tehdy kasační stížnosti stěžovatelky odkladný účinek usnesením ze dne 8. 2. 2012, č. j. 3 Ads 7/2012 - 16, z týchž důvodů přiznal. Stěžovatelce je třeba dát za pravdu v tom, že nebezpečí hrozící v případě vydání nového rozhodnutí ještě předtím, než zdejší soud rozhodne o předmětné kasační stížnosti stěžovatelky, je v rozporu s principem právní jistoty a naplňuje tak znaky „nepoměrně větší újmy“ ve smyslu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. Zároveň Nejvyšší správní soud neshledal, že by se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nepřiměřeným způsobem dotýkalo nabytých práv třetích osob či bylo v rozporu s veřejným zájmem.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. října 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu